

Tolkingsuttalelse

Konkurransetilsynet, 14. des. 2004

Sendes til:

Norges Taxiforbund

Fylkeskommunene/Oslo kommune

Helseforetakene

Konkurransetilsynet gir nedenfor en presiserende tolking av forskrift om dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 og § 3-2 for drosjesentraler av 18. oktober 2002 nr. 1165. Det har vært uklarerhet med hensyn til lovligheten av samarbeid mellom drosjesentraler under forskriften i enkelte tilfeller, og Konkurransetilsynet vil nå søke klarhet i dette.

Dispensasjonen

Drosjesentraler gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 og § 3-2 slik at de kan fastsette felles takstregulativ samt inngi felles pristilbud og anbud på vegne av de løyvehavere som er tilsluttet sentralen, se forskriften § 2 første ledd.

Dispensasjonen gjelder ikke for samarbeid mellom sentraler, se § 1 annet ledd.

Konkurransetilsynets praksis

Konkurransetilsynet har i noen saker vurdert samarbeid mellom drosjesentraler for likevel å falle inn under forskriften. Det gjelder for samarbeid som har skjedd under såkalte fylkesdekkende drosjesentraler. Konkurransetilsynet har i disse sakene stått overfor muligheten å vurdere samarbeidet som tillatt fordi det har skjedd under betegnelsen ”drosjesentral”. Fordi forståelsen av dispensasjonsforskriften for disse tilfellene ikke har vært klar, har Konkurransetilsynet valgt å la tvilen komme sentralene til gode ved å legge til grunn en liberal tolking av forskriften.

Det har imidlertid vært forutsatt at Konkurransetilsynet skulle foreta en generell vurdering av spørsmålet for å skape klarhet.

Dispensasjonsforskriftens forarbeider

Konkurransetilsynet utarbeidet i 1998 et notat om drosjenæringen (Omlegging av Konkurransetilsynets regulering av drosjenæringen, Konkurransetilsynet 23. oktober 1998). Notatet drøfter maksimalprisreguleringen for drosjetransport og dispensasjon for pris- og anbudssamarbeid for sentraler. Dispensasjonsforskriften av 2002 ble utarbeidet på bakgrunn av vurderingene i notatet. Notatet utgjør dermed det viktigste forarbeidet til forskriften.

Det går frem av notatet at dispensasjonen ikke tar sikte på å gjelde for ”de såkalte fylkestaxiselskaper, men kun de ordinære drosjesentraler.” Dette begrunnes slik på side 19 i notatet: ”Dersom fylkestaxiselskaper skulle fått tilsvarende dispensasjon, ville det innebære en tillatelse til at samtlige aktører i et stort geografisk område samarbeider. Dette ville kunne åpne for at et sentralt næringsorgan koordinerer adferden mellom sentraler, noe som vil øke muligheten for en monopolistisk tilpasning. Sagt på en annen måte, en dispensasjon til fylkestaxiselskapene kunne være ensbetydende med å tillate et stort markedsomfattende kartell.”

Fordelen med å gi dispensasjon kun til ordinære drosjesentraler er at sentralene i samme område skal kunne konkurrere mot hverandre om pris. Som en oppfølging av det siterte ovenfor, står det videre i notatet: ”En dispensasjon som kun omfatter sentralene, og der sentralene ikke tillates å samarbeide, vil medføre en markedsmessig løsning der en kan få konkurranse mellom flere mindre karteller (...).”

Som en følge av vurderingene gjort i 1998, ble nye dispensasjoner til pris- og anbudssamarbeid gitt til flere drosjesentraler i form av enkeltvedtak i 2000. I 2002 ble de individuelle dispensasjonene trukket tilbake og erstattet med den generelle dispensasjon som gjelder i dag.

At et samarbeid som omfatter flere sentraler i et større område vil være uheldig for konkurransen, følger også av de konkurransemessige vurderingene gjort i flere av Konkurransetilsynets vedtak fra 2001 til 2003, eksempelvis vedtak 2001-109 og vedtak 2003-21. Vedtakene er avslag på dispensasjonssøknader fra drosjesentraler som ønsket å samarbeide om anbud. Alle Konkurransetilsynets vedtak av denne typen ble opprettholdt i klageinstansen, Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Konkurransetilsynets presisering

Dispensasjonen til pris- og anbudssamarbeid for drosjesentraler gjelder kun for ordinære sentraler. Sammenslutninger av flere sentraler har ikke adgang til å samarbeide under forskriften.

Det avgjørende for om et samarbeid vil falle inn under dispensasjonen er de faktiske forhold, ikke sammenslutningens navn. Det forhold som vil avgjøre dispensasjonsadgangen er om det faktisk er tale om et samarbeid mellom flere ordinære sentraler. I den grad en fylkesdekkende drosjesentral i realiteten er en sammenslutning av/et samarbeid mellom to eller flere ordinære drosjesentraler, vil samarbeidet ikke falle inn under dispensasjonen.

Denne forståelsen av forskriften samsvarer med forarbeidene, og er den forståelsen Konkurransetilsynet nå vil følge.

Tidligere samarbeid

Konkurransetilsynet vil ikke forfølge samarbeid mellom drosjesentraler i fylkesdekkende sentraler som har skjedd før 1. februar 2005. Praksis knyttet til tolkingen av dispensasjonen har ikke vært klar fra tilsynets side tidligere, og denne uklarheten skal ikke få negative konsekvenser for drosjenæringen.

Denne tolkingsuttalelsen vil ligge til grunn for Konkurransetilsynets vurdering av samarbeid etter 1. februar 2005.